ПРВА НОВОСАДСКА ЕКО-КУЋА ЗЕМУНИЦА КОРИШЋЕЊЕМ СОЛАРНЕ ЕНЕРГИЈЕ САМА ЋЕ СЕБЕ ОТПЛАТИТИ

Стан јачи од земљотреса, торнада и рата

Удобније него стан у солитеру

Новосађанину Вељку Милковићу је припала и награда „Енерџи глоб“ за „самогрејну еколошку кућу“, као најбољу иновацију из Србије у области енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. Ова међународна фондација, са седиштем у Аустрији, од 1999. додељује признања за очување животне средине у свету, а Милковићева иновација соларне провенијенције даје изванредне резултате енергетске ефикасности у грађарству. Овај проналазач је концепт самогрејне еколошке куће развијао готово три деценије, а трајна инспирација му је било истраживање Петроварадинске тврђаве. Први модел од дрвета, на којем су рађена тестирања и испитивања, направљен је још 1979, а последња патентна пријава с надоградњом и побољшањима у технологији градње 2007. Пројекат је учествовао на научним скуповима и конференцијама у Милану 1995, Нагоји 1996. и Риму 2010. Милковић је 2003. био лауреат Новембарске поља свог родног Новог Сада, док је прошле године његов патент проглашен и за један од девет најбољих у Србији.

Ни громобран није потребан

Концепт „самогрејне еколошке куће“, заснован на употреби рефлектујућих површина око прозора за појачавање соларног добитка на објектима са земљаном заштитом, омогућава уштеде у грејању до 85 одсто, хлађењу 100 одсто, осветљењу око 30 и грађевинском материјалу 18 до 40 процената. Ово је једина кућа код које се с најмање улагања остварују највеће уштеде енергије!

– Ова еколошка кућа, такозвана соларна земуница, уместо класичног крова има земљану облогу, која штити објекат од ниских зимских и високих летњих температура, а зидове од ерозије. Не захтева никакву инсталацију етажног грејања па самим тим ни помоћне просторије за котао или огрев. Нису јој потребни ни дубоки темељи, громобранске инсталације, олуци, три спољне фасаде, знатне грејне инсталације и расхладни системи. С правом носи епитет еколошка јер не одузима зелену површину и не загађује животну средину пошто не троши гориво за огрев – објашњава проналазач Милковић.

Вељко Милковић

Ако се упореде трошкови грејања у једноспратној еколошкој кући површине 120 квадрата с исто толким класичном, годишњи утрошак енергије је пет пута мањи. Укључујући и трошкове за коришћење клима-уређаја, простом рачуницом долази се до тога да је укупна разлика утрошене енергије у корист соларне земунице око 1.300 евра годишње. То, опет, значи да би у периоду од 40 година еколошка кућа сигурно уштедела више од 52.000 евра и исплатила саму себе.

– Осим десет пута нижих трошкова одржавања и неколико пута дужег века трајања, ова кућа има и друге, не мање значајне предности. Земљани слој штити је од спољних електромагнетних зрачења, буке и вибрација, а окружење зеленилом продужава животни век станара. Повећана је, такође, и сигурност у случају земљотреса, олујних ветрова па и ратова – истиче наш саговорник.

Да ово није само празна прича, говори и податак да је “Истраживачко-развојни центар Вељко Милковић” покренуо пројекат под називом “Самогрејна еко-кућа – За наш еколошки свет будућности”, чији је циљ практично упознавање јавности с једним од најуспешнијих домаћих примера енергетске ефикасности у грађарству путем изградње јавног самогрејног еко-објекта, отвореног типа на лако доступном месту, ради подизања еколошке свести, развијања енергетски одговорног понашања и промоције употребе обновљивих и чистих извора енергије. Почетак градње објекта у самом Новом Саду предвиђен је за ову или наредну годину.

До сада је изграђено десетак кућа по овом концепту: у Новом Саду четири, Сомбору, Зајечару, Љигу... Прва 1979. и од тада се прате сви релевантни параметри оваквог начина градње.

Љиљана Натошевић

ДУНАВСКУ МОТОНАУТИЧКУ РЕГАТУ НИ ОПШТА БЕДА НЕ МОЖЕ ДА СПРЕЧИ

Плове док имају пара за бензин

На десетодневну турнеју по Дунаву и матичним му каналима креную је од чарде „Пикец“ код Бездана караван 39. мотонаутичке регата. На почетку 21 пловило са 42 члана посаде, који су се прво усидрили у апатинској марини. Тек да се окрепе у ресторану „Буџов“ и санирају мању повреду једног морнара „приправника“. Потом су наставили ка „Лавачу“, Богојеву, Вајској, Бачком Новом Селу, Бачкој Паланци и Новом Саду. Од војвођанске престонице пловиће Каналом ДТД, а на Велику реку поново ће изаћи код Богојева.

– У Апатину су нам се придружила два чамца, а још два очекујемо код Богојева – каже капетан регате и један од утемељивача недавно формираног Удружења љубитеља наутике Стипан Лукшић. – И ове године дошле су нам у госте немачке посаде, док су остале из Сомбора, Бачке Паланке, Новог Сада, Апатина и Бачког Моноштора. Јесте нас више него лане, али ни приближно колико је било у време време Велике Југославије, када је регата под називом „Братство и јединство„ добацивала чак до Кладова и Ђердапа. Али овакве манифестације тада су могле рачунати и на државну помоћ. Пошто су се спонзори проредили, сада пловимо о свом трошку. Све су то људи са скромним пловилима, који читаву годину морају да скупљају новац за ову туру, али пошто волимо реку и регату, многима ни у најтежим временима нисмо евидентирали „изостанке“. Када је због порушених мостава било немогуће проћи Дунавом, пловили смо каналима. Лане смо путовали до Бачке Паланке, ове године продужавамо до Новог Сада, иако ће, нажалост, неки морати да одустану пре циља јер немају довољно новца чак ни за бензин и остале ситне потрештине.

Капетан Стипан Лукшић

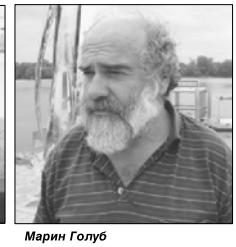

Марин Голуб

Караван усидрен у Апатину

Вајкају се да немају подршку туристичких организација ни локалних власти, осим бачкопаланачке. Ипак, охрабрује их што им се сваког лета придружује све више јуниора, углавном деца и унуци „ветерана“, док је најмлађи капетанов потомак Марјан. Узор су му „речни вукови“ који због Дунава одустају од егзотичних места и кухиња јер тврде како је лепше кувати на чамцима или у шуми окретати ражањ.

– Лепо се осећам међу младима и зато користим сваку прилику да им се придружим – вели најстарији учесника регате Јован Прибић (74)и враголасто се смешка. – Учествујем већ шести пут, а почео сам готово одмах по одласку у пензију јер раније нисам могао због силних обавеза на послу. Покушавам да надокнадим силне ствари које сам раније пропустио, само, нажалост, не могу да радим све што сам мога пре.

Има и додатних разлога јер је баш пред полазак на пут добио аутомобил у наградној игри „Меркатора„. Додаје да је био убеђен да он може бесплатно добити само батине.

Незаобилазни инвентар и организатор регате је “зависник“ од наутике Марин Голуб.

– Због тешке економске ситуације све је теже наћи спонзоре, али не одустајемо. Радиће ћемо се одређи нечег другог, али не и ових панонских лепота – непоправљиви је ентузијаста Голуб.

Ј. Прелчец

ПАЛАНЧАНИ ВИШЕ ОД МУЗЕЈА ВОЛЕ ЧАРДЕ С ПАТИНОМ

Скочио „ласту“, завршио у Хитној помоћи

Изгледа да од патине у музеју, на градским споменицима и временшним зданьима, жељи Бачке Паланке ипак више цене ону коју су својим шпецијама и штимунгом током година заслужиле крај Дунава чарде. Највише су били огорчени катанцем на оној најстаријој. Када су већ били уверени у то да ће она завршити у варошким легендама, предузеће „Турист“ ју је после много судских перипетија поново отворило. За сада су на јеловнику једино фиш чорба и паприкаш, али то је, уз вина из оближњег Нештина, и више него довољно купачима да се окрепе након чварења на две плаже или лешкарења у хладу столетних платана.

Опет ради Стара чарда

„Калош„ крај „Багера“

Тако се Паланчани опет могу гостити у четири чарде. Крај Дунавца „Багер“ усидрен је „Калош“, низводно на левој обали Велике реке „Флорида“, зборна места за све који годишње одморе проводе испод шатора или у сојеницама подигнутим на бројним адама. А у овим камп-насељима до позне јесени живи се као пре сто година у селима крај река. Кува се углавном оно што се упеца, а доста њих одавде иде на посао. Аутомобили паркирани на бачкој обали служе само за пресвлачење у радна одела. Станове и куће кампери обилазе једном недељно, тек ради проветравања.

Они којима је, ипак, кревет омиљени домаћи љубимац, тешко се одвајају од плажа на које су надлежни довукли нови песак, поставили тушеве и све остало што је потребно. Градска плажа је само наизглед сређенија, али су због ниског водостаја високорискантне егзибиционе „ласте“ па су неки скакачи из Хитне помоћи изашли с по десетак копчи на рукама и ногама. Усијана глава, срећом, још никоме није страдала. Купање јесте сигурније у заливном језеру „Тиквара“, али пошто је пресушио канал који га спаја с Дунавом, квалитет воде није баш најбољи.

М. Суиум

ШМИНКУ ЧЕКА БЕЧЕЈСКИ КОМАД ТИСЕ: Била је веома амбициозна пре три деценије локална управа Бечеја: решила да дода и мало медитеранског шмека свом парчету Тисе па је до тада муљевиту обалу поплочала. Много мање ентузијазма су показали потомци наследници на власти – уређени посао су третирали као пирамиду која ће вечно трајати и без додатне козметике. Јесте Тиса лења вода и није могла однети камене громаде, али надлежни никако да се дохвате мистрије и замалтеришу их, док неко од купача или пецароша не „скрља“ ноге.

В. Јанков